

בבית הדין המשמעתי לעובדי הסגל האקדמי

אוניברסיטת תל אביב

בעניין שבין

אוניברסיטת תל אביב

התובעת

לבין

הנתבע

גזר דין

פרופ' מיגל דויטש, יו"ר המותב

1. הנתבע, פרופסור מן המניין באוניברסיטה, הורשע על-פי הודאתו, במסגרת עסקת טיעון, בששה פריטים של התנהגות שאינה הולמת איש סגל אקדמי, על-פי סעיף 3.6 לתקנון המשמעת. מדובר בהתנהגות שהתבצעה מול דוקטורנט תחת הנחייתו (להלן: "המתלונן").

2. על-פי העובדות המוסכמות, המתלונן עבד עם הנתבע באינטנסיביות רבה ונלווה אליו למפגשים מקצועיים. כמפורט בכתב התביעה, התפתח בין הנתבע לבין המתלונן קשר חברי, והשיח ביניהם היה "פתוח, חשוף והדדי".

3. בשלב מסוים הנתבע הגיש כנגד המתלונן שתי תלונות בגין זיוף תוצאות מחקר. הדבר הוביל להגשת תביעה משמעטית כנגד המתלונן, אשר בסיומה הוא הורשע והורחק לתקופה ארוכה מהאוניברסיטה.

4. במסגרת הדיון בקובלנה הנזכרת לעיל כנגד המתלונן, הסתברו הארועים מושא התיק שבפנינו, אשר הובילו עתה להרשעת הנתבע.

5. הנתבע העביר למתלונן תכתובות אשר כללו מסרים מיניים בוטים ועסקו ביחסי מין, נכנס בחו"ל ביחד עם המתלונן לחנות לממכר אביזרי מין, שלח למתלונן צילומים הכוללים תיאור גרפי בעל אופי מיני וכן צילום של אישה בבגד ים. כמו-כן, בעת השהייה במעבדה באוניברסיטה, ובנוכחות של המתלונן ולפחות אדם אחד נוסף, הנתבע נטל מבחנה והצטלם בתנוחה מגונה. המעשים והמסרים שהועברו לא התייחסו למיניותו של המתלונן עצמו.

6. לא הייתה מחלוקת בין הצדדים כי המעשים המתוארים לעיל נעשו בבדיחות הדעת, תוך שיתוף פעולה ומידה של הזדיות בין הנתבע לבין המתלונן, אשר ביניהם התפתחו, כאמור לעיל, יחסי חברות. הצדדים הסכימו כי הנתבע אינו מתנהל בדרך זו מול סטודנטים אחרים, אלא התנהלותו במקרה זה נבעה ממערכת היחסים המיוחדת שהתפתחה מול המתלונן. עוד יצוין כי כתב התביעה אינו מייחס לנתבע אישומים בתחום דיני ההטרדה המינית.

7. כאמור, בין התובעת לבין הנתבע נערך הסדר טיעון. במסגרת ההסדר הוסכם כי העונש יהיה נזיפה והרחקה לתקופה של ארבע שנים מתפקידים של ניהול אקדמי. כפי שנמסר על ידי התביעה, התביעה הביאה את הסדר הטיעון לידיעת המתלונן והלה הביע תרעומת על סעיף האישום הקל אשר בו בחרה התביעה להאשים את הנתבע.

8. כידוע, כלל גדול הוא כי על הערכאה השיפוטית לאשר הסדרי טיעון, נוכח האינטרס הציבורי בכיבוד עסקאות כאלה, אלא אם כן מדובר בהסדר אשר הוא בלתי ראוי באופן קיצוני. עתה עלינו לבחון אפוא אם ראוי לסטות במקרה זה מעסקת הטיעון.

9. אין צריך לומר כי המסרים והארועים מושא התביעה הם מבישים. הם מביישים את הנתבע, את האוניברסיטה ואת תדמיתם של חברי הסגל האקדמי. בכל מגעיו של חבר הסגל האקדמי מול סטודנטים, קל וחומר מול תלמידים בהנחייתו, עליו לשמור על גישה מכובדת ותרבותית. אין מניעה (וגם טוב הדבר) כי יתפתחו מול תלמיד המחקר יחסים מקצועיים הנשענים על גישה אוהדת ונעימה, אך מכאן ועד להעברת מסרים מיניים בוטים כבענייננו (גם אם הם אינם מתייחסים למיניותו של

המתלונן עצמו), הפער הוא עצום. תלמיד אינו צריך להיחשף להלצות מיניות מצד המרצה או המנחה, גם אם הוא נכון לשתף פעולה עם התופעה.

10. גם מעבר לנקודת המבט של הפגיעה האפשרית בתלמיד, הפגיעה באוניברסיטה ובמעמד של אנשי הסגל האקדמי, כתוצאה מההתנהגות הנדונה, היא קשה. איש סגל אקדמי אינו רק גורם המעביר ידע מקצועי. הוא מתנהל מול "קהל שבוי", במידה כזו או אחרת, של סטודנטים ושל תלמידי מחקר. הוא משפיע על הסטודנטים גם ברמה הערכית ופועל כנציג האוניברסיטה. מוטלת עליו אחריות לכבד את ערכי היסוד של האקדמיה והקהילה התרבותית ולהמנע מפגיעה בדימויו של איש הסגל האקדמי באמצעות ייזום והגררות למסרים יצריים המאפיינים שיח נלוז.

בחומרה מיוחדת יש להשקיף על התנהלות הנתבע במעבדה באוניברסיטה, כאמור לעיל, אשר התבצעה גם בנוכחות אדם אחד נוסף, לפחות, בנוסף למתלונן אשר עמו ניהל הנתבע שיח "פתוח, חשוף והדדי", כמתואר בכתב התביעה.

11. בהינתן האמור לעיל, אין דעתי נוחה מעסקת הטיעון שנערכה. אכן, עבירות הנתבע התגלו רק תוך כדי הדיון בתלונת הנתבע כנגד המתלונן בגין זיוף תוצאות מחקר, וספק אם היו נחשפות אלמלא כן. עם זאת, נסיבות החשיפה של עבירות הנתבע אינן צריכות להשפיע על הענישה, מן השעה שהנתבע הודה בביצוע העבירות. עונש של נזיפה הוא כמעט נטול משמעות אופרטיבית, שהרי עצם ההרשעה בעבירה מהווה גינוי מערכתי למעשי הנתבע. מניעת תפקיד ניהולי אקדמי למשך תקופה של ארבע שנים היא עונש משמעותי יותר. הדבר ימנע מן הנתבע, למשל, כהונה כראש חוג בתקופה הנדונה. עם זאת, ראוי היה להוסיף לכך השעיה לתקופה מסוימת. דא עקא, כנזכר לעיל, התערבות בעסקאות טיעון צריכה להישמר למקרים חריגים בלבד, וזאת מחמת האינטרס הציבורי בכיבוד עסקאות כאלה. ספק אם לפנינו אחד מאותם חריגים, על-אף המימד המביש והתמוה שבהתנהלות הנתבע בענייננו. לא די בכך שהסדר טיעון אינו מניח את דעתה של הערכאה השיפוטית. עליו להיות מקומם באופן קיצוני, המצדיק סטייה מן ההסדר. דומה כי אין מנוס בענייננו מאישור העסקה. הצדדים הסכימו בפנינו כי מדובר בהתנהגות אשר אינה מאפיינת את הנתבע ביחסיו מול סטודנטים אחרים, וההתלוצצות המינית הנלווה הוגבלה ליחסים המיוחדים, החבריים וההדדיים שנוצרו מול המתלונן.

12. אוסיף עוד, כי למרות שהסדר הטיעון לא קבע ענישה על תנאי ביחס לעתיד, הרי שאם יסתבר בעתיד כי הנתבע נוהג בדרך הפסולה הנדונה גם בהתנהלותו מול סטודנטים אחרים, יהיה זה מתחייב להחמיר עם הנתבע החמרה ממשית, אם וכאשר תוגש תביעה נוספת.

13. אציע אם כן לחברותי לאמץ את הסדר הטיעון ולגזור על הנתבע עונשים של נזיפה והרחקה לארבע שנים מתפקיד של ניהול אקדמי. כמוסכם בין הצדדים, גזר הדין יפורסם ללא ציון שם הנתבע.

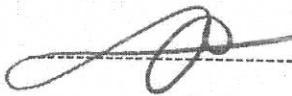
פרופ' מיכל צור

אני מסכימה.

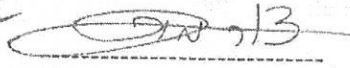
פרופ' גל אסטריכר-זינגר

אני מסכימה.

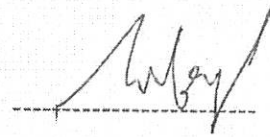
הוחלט פה אחד כאמור בסעיף 13 לחוות דעתו של פרופ' מיגל דויטש.
ניתן היום, ה-29/5/18, שלא במעמד הצדדים.

פרופ' גל אסטריכר-זינגר

פרופ' מיכל צור

פרופ' מיגל דויטש, יו"ר